

PM**2023-05-26**

Dnr: 2023-01891

Kostnader Formas finansierar med stödordningen

Av Formas stödordning¹ framgår att Formas kan ge stöd till ekonomisk verksamhet utifrån EU:s regler om **statsstöd** (GBER) respektive **stöd av mindre betydelse** (de minimis).²

Denna PM innehåller relevanta skrivningar från Formas villkor samt ytterligare information om vilka kostnader Formas finansierar med stöd av sin stödordning.

Detta gäller för alla som får bidrag från Formas

Av Formas generella villkor framgår:³

För samtliga kostnader som redovisas till Formas gäller följande kriterier. En kostnad ska

- vara faktisk och reviderbar,
- bäras av Projektpart,
- ha uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet,
- vara fastställd i enlighet med Projektparts vanliga redovisningsprinciper och god redovisningssed,
- vara bokförd, och
- vara skäligen och ha uppkommit enbart för genomförande av Projekt.

De beviljade medlen ska endast användas för kostnader för att genomföra Projekt som projektbeskrivningen avser. Kostnaderna får inte ha ingått i något annat projekt eller ha finansierats av annan finansiär. De utbetalda medlen får inte användas till stipendium, om inte annat framgår av beslutet.

Medelsförvaltare ska redovisa direkta och indirekta kostnader i enlighet med Medelsförvaltares gängse redovisningsprinciper och god redovisningssed.

Medel till forskning ska omfatta direkta och indirekta kostnader i samma proportioner som beräknats för forskningen i sin helhet.

Medelsförvaltare ska tillhandahålla den information och de uppgifter som Formas efterfrågar i samband med uppföljning och utvärdering av forskning och innovation såväl under pågående som efter avslutad utbetalningsperiod. Redogörelser och rapporter avseende Projekt ska lämnas i den ordning som anges i beslutet om beviljande av medel eller när Formas begär det.

¹ Förordning (2017:195) om stöd till forskning och utveckling samt innovation inom miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas stödordning)

² Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (GBER) respektive Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (de minimis).

³ Formas generella villkor för beviljade medel till forskning och innovation avsnitt 4.2 (versionen som gäller från och med den 1 januari 2023)

Om ditt projekt är ett flerpartsprojekt gäller även Formas kompletterande villkor:⁴

Från stödberättigande kostnader enligt 5.2 i Formas generella villkor undantas kostnader som uppkommer i samband med ingående av projektavtal och licenskostnader eller liknande mellan Projektparter.

Om Projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre (3) miljoner kronor eller mer från Formas ska revisorsintyg från auktoriserad/godkänd revisor avseende denna Projektpart bifogas den ekonomiska slutrapporten. Revisorsintyg ska även bifogas rapport om Formas så särskilt begär.

För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras också revisorsintyg från internrevisor.

Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutrapporten redovisade kostnader för Projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att Projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

Kostnader för revisorsintyg utgör en stödberättigande kostnad upp till 30 000 kronor.

För att få finansiering för en kostnad måste den alltså

- avse rätt sak (det aktuella projektet),
- ha uppstått hos rätt organisation (projektparten),
- under rätt tid (projekttiden) och
- vara skäligen (proportionerligt och nödvändig för genomförandet av aktiviteterna i projektet).

I redovisningssammanhang brukar man prata om att kostnader ska vara faktiska, reviderbara och bokförda. Det innebär att kostnaden verkligen ska ha uppkommit, gå att särskilja från övriga transaktioner i er redovisning och kunna återfinnas i er externa bokföring. Kostnader ska också vara fastställda enligt vad som brukar kallas god redovisningssed, dvs. enligt lagstiftning och vedertagen praxis.

Den som får bidrag från Formas kan vanligtvis få finansiering för både direkta och indirekta kostnader.

- **Direkta kostnader** är kostnader som inte skulle ha uppkommit om inte projektet genomförts, exempelvis för löner, utrustning och resor.
- **Indirekta kostnader** är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbart följd av projektet men som ändå kan relateras till det, exempelvis för administration och it. Indirekta kostnader kallas ibland för overheadkostnader eller allmänna omkostnader.

⁴ Formas kompletterande villkor för flerpartsprojekt avsnitt 6 och 9 (versionen som gäller från och med den 1 januari 2023)

Detta gäller särskilt för dig som får bidrag grundat på Formas stödordning

Av Formas generella villkor framgår:⁵

Utöver vad som framgår av 4.2 ska kostnader, för att vara stödberättigande, vara särskiljbara från organisationens övriga transaktioner i Projektparts redovisning.

Stödberättigande kostnader utgör det underlag som beviljning av medel beräknas på.

Den rättsliga grunden avgör vilka kostnader som är stödberättigande. Stödberättigande kostnadslag kan vara:

- personalkostnader/lön,
- kostnader för utrustning, mark och byggnader/avskrivnings- och lokalkostnader,
- kostnader för konsulter och licenser m.m.,
- direkta kostnader/driftkostnader, samt
- indirekta kostnader i den omfattning som framgår nedan.

Projektpart får göra påslag för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande personalkostnader.

Kostnader som uppkommit hos Projektpart när denne varit i ekonomiska svårigheter är inte stödberättigande kostnader.

I statsstödssammanhang brukar man prata om **stödberättigande kostnader**, som alltså är det underlag som man utgår ifrån när man beräknar hur mycket stöd någon kan få. Vilka kostnader som är stödberättigande beror på vilken rättslig grund som används. Formas använder vanligtvis stödgrunden för **forsknings- och utvecklingsprojekt** eller **stöd av mindre betydelse**.⁶

Observera att kostnader som har uppkommit hos en projektpart när denne varit i ekonomiska svårigheter inte är stödberättigande. Vilka omständigheter som innebär att någon är i ekonomiska svårigheter finns det detaljerade bestämmelser om, men i grund och botten handlar det om att någon inte kan betala sina skulder och att denna oförmåga inte bara är tillfällig.⁷

Forsknings- och utvecklingsprojekt (GBER art. 25)

För forsknings- och utvecklingsprojekt är följande slags kostnader stödberättigande:⁸

Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.

Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.

Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade

⁵ Formas generella villkor avsnitt 5.2

⁶ Formas kan bevilja statsstöd enligt artiklarna (stödgrunderna) 18 och 25–30 GBER, se Formas stödordning 3 § 1 p. Se PM Stödnivåer enligt Formas stödordning (dnr 2023-01827) för en beskrivning av samtliga stödgrunder som Formas får använda och vilka kostnader som är stödberättigande enligt respektive stödgrund.

⁷ Medelsförvaltare ska omedelbart meddela Formas om mottagare av medel får ekonomiska svårigheter, se Formas generella villkor avsnitt 5.1. Vad som avses med företag i svårigheter framgår av GBER art. 2.18.

⁸ GBER art. 25.3 och 25.4

på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.

Kostnader för kontraktforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt **kostnader för konsulttjänster** och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.

Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

De stödberättigande kostnaderna för genomförbarhetsstudier ska vara **kostnaderna för studien**.

Formas kan bevilja finansiering för dessa kostnadslag, högst i följande utsträckning:⁹

Stödnivån för varje stödmottagare får inte överskrida följande:

- a) 100 % av de stödberättigande kostnaderna för grundforskning.
- b) 50 % av de stödberättigande kostnaderna för industriell forskning (får under vissa förutsättningar höjas).
- c) 25 % av de stödberättigande kostnaderna för experimentell utveckling (får under vissa förutsättningar höjas).
- d) 50 % av de stödberättigande kostnaderna för genomförbarhetsstudier (får under vissa förutsättningar höjas).

Avgörande för vilken stödnivå som kan beviljas är dels vilken **kategori** av forskning och utveckling som verksamheten faller inom, dels **storleken** på verksamheten.¹⁰

Av Formas tilldelningsbeslut framgår vilken kategori som verksamheten bedöms tillhöra och vilken stödnivå (finansieringsgrad) som Formas har beviljat finansiering med. Övrig finansiering behöver bidragmottagaren ordna på annat sätt (s.k. **medfinansiering**). Det kan handla om egen finansiering eller från en annan aktör, som kan vara offentlig eller privat. Medfinansieringen kan bestå av kontanta medel eller bidrag i annat än pengar (vilket brukar kallas finansiering in-kind).

Personalkostnader

Personalkostnader är stödberättigande i den omfattning som personerna arbetar med projektet.

Personalkostnader ska, liksom alla kostnader, avse det aktuella projektet, projektparten, projekttiden och vara skälig. Att kostnaderna ska vara faktiska och bokförda innebär att lön verkligen ska ha utbetalats och bokförts som lönekostnad. Att kostnaderna ska vara reviderbara innebär att ni behöver ha någon form av tidredovisning (alternativt fördelning utifrån sysselsättningsgrad, se nedan) som vi kan få ta del av vid behov.

Med personalkostnad menas bruttolön och faktisk lönebikostnad, som t.ex. sociala avgifter, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Skattepliktiga förmåner ska inte inräknas. Om en medarbetare avstår del av lön till förmån för pensionsavsättning, s.k. löneväxling, betraktas det som en stödberättigande personalkostnad.

⁹ GBER art. 25.5. Stödnivåerna för industriell forskning och experimentell utveckling får höjas upp till en högsta tillåten stödnivå på 80 % av de stödberättigande kostnaderna under vissa förutsättningar, se GBER art. 25.6. Stödnivåerna för genomförbarhetsstudier får höjas med 10 procentenheter för medelstora företag och med 20 procentenheter för små företag, se GBER art. 25.7.

¹⁰ Vad som avses med de olika kategorierna (grundforskning, industriell forskning, experimentell utveckling och genomförbarhetsstudier) framgår av GBER art. 2.84–87. Vad som styr hur storleken på verksamheter bedöms framgår av GBER art. 2.2 och 2.24 samt bilaga 1. Se även Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG) och EU-kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

En ökning av lönen utan godtagbar motivering inför eller under projektets gång är inte en stödberättigande kostnad.

För projekt som beviljats finansiering före den 1 januari 2023 gäller ett takbelopp på 800 kr/h för personalkostnader. Från den 1 januari 2023 tillåter Formas att personalkostnad beräknas antingen utifrån tidredovisning eller sysselsättningsgrad i projektet.

Att utgå från tidredovisning rekommenderas då den tid som medarbetare lägger ned i projektet varierar mycket över tid och inte går att förutse på förhand. Sysselsättningsgrad i projektet kan användas när fördelningen är mer konstant och går att planera. Vid tillämpning av sysselsättningsgrad ska organisationen regelbundet stämma av att denna stämmer och justera i de fall den förändras.

Kostnader för instrument och utrustning samt byggnader och mark

Kostnader för instrument och utrustning, liksom för byggnader och mark, är stödberättigande i den utsträckning och under den tid som de används för projektet.

Om instrument, utrustning och byggnader bara används till viss del eller under en del av projekttiden, är endast avskrivningskostnaden motsvarande projekttiden stödberättigande. Avskrivningskostnader efter projekttiden är inte stödberättigande. För mark är verkliga kapitalkostnader stödberättigande.

Kostnader som inte uppkommer till omedelbar följd av projektet, som exempelvis kostnader för ordinarie verksamhetslokaler, kan i stället ingå i indirekta kostnader.

Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent samt konsulttjänster

Följande är stödberättigande, under förutsättning att de köps eller hyrs in från externa aktörer på marknadsmässiga villkor: kostnader för kontraktsforskning (forskningstjänster), kunskap (tekniskt kunnande) och patent (kostnader för att köpa, inte för att söka patent). Stödberättigande är också kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för projektet.

Formas betraktar inte projektparter i ett flerpartsprojekt som externa i förhållande till varandra, vilket innebär att dessa slags kostnader mellan projektparter inte är stödberättigande. Om en konsult är anställd i projektparts koncernföretag, intresseföretag eller i ett företag som står under bestämmande inflytande av en närstående till projektparten kan kostnaden för en konsulttjänst dock vara stödberättigande, trots att aktören inte är extern. Kostnaden som får tas upp som stödberättigande är då den faktiska personalkostnaden hos konsultens arbetsgivare (inte marknadsmässig konsulttaxa).

Övriga direkta kostnader

Andra driftskostnader som uppkommit som direkt följd av projektet är stödberättigande, exempelvis för material, förrådsartiklar och liknande.

Kostnader som kan tas upp och redovisas under detta kostnadsslag är också resekostnader, och kostnader för publicering med öppen tillgång (dock ej publicering i s.k. hybridtidskrifter).

Indirekta kostnader

Formas villkor slår fast att en projektpart får göra påslag för indirekta kostnader (allmänna omkostnader) med högst 30 % på sina stödberättigande personalkostnader. Om de faktiska indirekta kostnaderna är lägre ska eventuellt påslag göras med verkliga indirekta kostnader.

Mervärdesskatt

Samtliga stödberättigande kostnader ska redovisas exklusive moms eftersom mervärdesskatt, som huvudregel, inte är en stödberättigande kostnad. Om ni saknar avdragsrätt för moms (dvs. inte är momsredovisningsskyldig) kan dock moms vara en faktisk kostnad och är då stödberättigande. I så fall ska kostnaderna redovisas inklusive moms.

Överföring av bidrag från medelsförvaltare till övriga projektparter utgör inte omsättning av vara eller tjänst utan är endast en transferering i enlighet med tilldelningsbeslutet. I och med att det inte är fråga om omsättning ska moms inte läggas på bidraget. Överföringen kan ske efter rekvisition eller på annat sätt som överenskommits mellan projektparterna.

Stöd av mindre betydelse

Stöd av mindre betydelse kan ges för nästan vilka kostnader som helst som uppkommer i en verksamhet, så länge som det sammanlagda beloppet som en organisation har fått från olika stödgivare inte överstiger ett visst takbelopp under en rullande treårsperiod.

Formas finansierar dock vanligtvis endast samma slags kostnader som för forsknings- och utvecklingsprojekt (se ovan). Både vid ansökan och rapportering behöver därför vanligtvis olika slags kostnader specificeras för ett projekt.

Både för statsstöd och stöd av mindre betydelse gäller att du får finansiering upp till det belopp som anges i Formas beslut, under förutsättning att dina rapporterade kostnader är stödberättigande. Om dina kostnader däremot inte bedöms som stödberättigande eller du inte har arbetat upp kostnader i den utsträckning du blivit beviljad bidrag för, behöver du betala tillbaka de medel du inte har rätt till.¹¹

¹¹ Medelsförvaltare eller projektpart som har fått mer medel än vad den har rätt till enligt statsstödsreglerna ska återbetala det överskjutande beloppet till Formas, se Formas generella villkor avsnitt 5.3.